Кам’янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет спеціальної освіти, психології і соціальної роботи
Кафедра логопедії і спеціальних методик

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВИРОБНИЧА ЛОГОПЕДИЧНА ПРАКТИКА В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ З ІНКЛЮЗИВНИМ НАВЧАННЯМ

для підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти

за освітньо-професійною програмою Спеціальна освіта (Логопедія)

спеціальності 016 Спеціальна освіта

спеціалізації 016.01 Логопедія

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

мова навчання українська

2025 – 2026 навчальний рік

Розробники комплексу:
Олексій ГАВРИЛОВ, кандидат психологічних наук, професор;
Наталія ГАВРИЛОВА, кандидат психологічних наук, професор;
Оксана КОНСТАНТИНІВ, кандидат педагогічних наук, доцент;
Олена МІЛЕВСЬКА, кандидат педагогічних наук, доцент;
Оксана ТКАЧ, кандидат педагогічних наук, старший викладач.
Ухвалено на засіданні кафедри логопедії та спеціальних методик

Протокол № _____ від _____ 2025 року

ПОГОДЖЕНО

Керівник

групи забезпечення освітньої програми _____ _____
підпис *ініціали та прізвище*

1. Вступ

Програма виробничої практики на посаді логопеда в закладах освіти з інклюзивним навчанням розроблена для здобувачів вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності А6 Спеціальна освіта спеціалізації А6.01 Логопедія ОПП Спеціальна освіта (Логопедія) ступеня вищої освіти магістр. Програма розроблена відповідно до "Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція)", затвердженого Вченою радою 25 вересня 2020 р., наказ №108-ОД, обговорена і затверджена на засіданні кафедри логопедії та спеціальних методик Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (протокол №2 від 06 вересня 2021 р.).

Здобувачі ступеня вищої освіти магістр проходять виробничу практику на посаді вчителя-логопеда у закладах освіти з інклюзивною формою навчання: в усіх типах закладів загальної середньої освіти (гімназії, колегіуми), у навчально-реабілітаційних центрах для дітей з тяжкими порушеннями мовлення, для дітей з порушеннями інтелекту, слуху, опорно-рухового апарату тощо. Календарні терміни проходження практики визначаються відповідно до навчального плану, тривалість проходження виробничої практики на посаді вчителя-логопеда в закладах загальної середньої освіти – 6 тижнів і включає в себе 9 кредитів ЕКТS (270 год.), організовується на ІІ курсі (3 семестр).

Виробнича практика на посаді логопеда в закладах освіти є заключною в підготовці вчителів-логопедів ступеня вищої освіти магістр.

Робочий день здобувача-практиканта триває 6 годин. Початок і закінчення робочого дня узгоджується з вчителем-логопедом та керівництвом освітнього закладу і складає відповідно до графіку роботи вчителя-логопеда по 4 год. щодня та решти 2-х годин до або після годин роботи вчителя-логопеда. Протягом останніх двох годин здобувач-практикант проводить спостереження за дітьми з порушеннями мовлення або з іншими проблемами розвитку, виконує окремі завдання практики та організовує інші види робіт відповідно до індивідуального плану. Виробнича практика на посаді логопеда в закладах загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням входить до циклу обов'язкових освітніх компонентів професійної підготовки.

2. Мета практики

Виробнича практика на посаді логопеда в закладах освіти з інклюзивним навчанням передбачає формування мотиваційної та діяльнісної складової готовності до здійснення професійної діяльності, що досягається через аналіз здобувачами вищої освіти логопедичної документації на учнів, які перебувають на інклюзивній формі навчання,

відвідування логопедичних занять (фронтальних, індивідуальних) та їх подальший аналіз; організацію, планування і проведення корекційної роботи **з** дітьми з комплексними (коморбідними) порушеннями під керівництвом вчителя-логопеда та інших спеціалістів; проведення контрольних корекційних занять; виконання завдань логопедичних обстежень; аргументування вибору навчальних програм і напрямків надання логопедичної допомоги; визначення переліку адаптаційних пристосувань та реабілітаційних заходів для кожної конкретної інклюзивної дитини або групи дітей; виготовлення дидактичного матеріалу для логопедичної роботи; спостереження за освітньо-виховним процесом у закладі загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання, у спеціалізованих освітніх закладах та включенням в організацію та проведення цього процесу.

3. Завдання навчальної психолого-педагогічної практики

1. Ознайомлення зі структурою закладу освіти з інклюзивною формою навчання, з графіком роботи логопедичного кабінету, з логопедичною документацією та документацією психолого-медико-педагогічного консиліуму закладу.
2. Складання індивідуального плану проходження практики і узгодження його з вчителем-логопедом і керівником практики від закладу вищої освіти.
3. Ознайомлення з метою, змістом та завданнями роботи вчителя-логопеда в закладі освіти з інклюзивною формою навчання або реабілітаційному центрі.
4. Спостереження за навчальною діяльністю на логопедичних та інших корекційних заняттях, в позаурочний час і в процесі навчальної роботи.
5. Проведення логопедичних обстежень і заповнення мовленнєвих карток на 2-х дітей.
6. Проведення пробних та контрольних логопедичних занять (2 підгрупових, 2 індивідуальних).
7. Проведення пробних занять і одного контрольного заняття з використанням інноваційних технологій у корекції системних порушень мовлення.
8. Проведення пробних і контрольних уроків з української мови, математики (обов’язкові), ручної праці або малювання (один урок за вибором) з урахуванням мовленнєвих особливостей школярів.
9. Проведення пробних і одного контрольного виховного заходу з включенням методів і прийомів мовленнєвої та особистісної соціалізації осіб зі складними мовленнєвими порушеннями.
10. Ведення щоденника логопедичної практики з відповідними записами (*див. додаток 1*)

11. Надання практичної допомоги вчителю-логопеду під час організації і проведення логопедичних занять, підготовці дидактичних матеріалів тощо.

12. Виконання завдань згідно темою дипломної роботи.

13. Виконання індивідуального завдання.

4. Програмні компетентності навчання

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів логопедії і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК-01. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК-02. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК-03. Здатність працювати в команді.

ЗК-04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-06. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК-07. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-08. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК-09. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК-10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності.

СК-02. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методики та технології корекційно-розвивальної роботи з особами з порушеннями мовлення.

СК-03. Здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвивальну, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб дітей.

СК-4. Здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами на засадах партнерства.

СК-7. Здатність до організації освітнього процесу у спеціальних закладах дошкільної і загальної середньої освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

СК-08. Здатність до організації процесу виховання, навчання і розвитку дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку і умовах інклюзивного освітнього середовища.

СК-09. Здатність до організації безпечного і здоров'язбережувального середовища, в тому числі інклюзивного освітнього середовища.

СК 10. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та/або освітні проєкти у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

Очікувані результати виробничої практики на посаді логопеда в закладах освіти з інклюзивним навчанням

РН 2. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань, створення нових та удосконалення традиційних технологій викладання і супроводження та в ширших мультидисциплінарних контекстах.

РН 4. Добирати та застосовувати ефективні методики комплексного оцінювання розвитку дітей, рефлексувати та критично аналізувати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рівень освітньої підтримки.

РН 5. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності та розвитку дитини з порушеннями мовлення, забезпечувати ефективність власних дій.

РН 6. Встановлювати ефективну взаємодію з батьками, колегами, фахівцями, різними соціальними інституціями з метою забезпечення якості спеціальної та інклюзивної освіти на засадах партнерства.

РН 7. Робити фаховий внесок до професійних знань і практики та оцінювання результатів діяльності команди у сфері психолого-педагогічного супроводу дітей з порушеннями мовлення в інклюзивному освітньому середовищі, мотивувати учасників команди супроводу до досягнення спільних цілей.

РН 9. Вільно спілкуватись усного письмово українською та іноземною мовами при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій в сфері логопедії, спеціальної та інклюзивної освіти в цілому.

РН 10. Відшуковувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані.

РН 12. Організовувати та здійснювати методичний супровід процесу навчання, виховання й розвитку дітей з порушеннями мовлення в умовах спеціальних закладів освіти та інклюзивного освітнього середовища.

РН 13. Розробляти та реалізовувати заходи зі створення безпечного і здоров'язбержувального освітнього середовища, забезпечувати його якість та ефективність освітнього процесу з урахуванням особливих освітніх потреб, можливостей та здібностей дітей з порушеннями мовлення.

РН 14. Створювати та реалізовувати наукові розробки та/або освітні проєкти, спрямовані на підвищення якості організації освітнього середовища для дітей з порушеннями мовлення.

5. Терміни проходження практики

Календарні терміни проходження практики визначаються відповідно до навчального плану, тривалість проходження виробничої практики на посаді вчителя-логопеда в закладах освіти – 6 тижнів і включає в себе 9 кредитів ЕКТS (270 год.), організовується на ІІ курсі (3 семестр).

Виробнича практика на посаді логопеда в закладах загальної середньої освіти є заключною в підготовці вчителів-логопедів ступеня вищої освіти магістр та входить до циклу обов'язкових освітніх компонентів професійної підготовки.

6. Бази практики

Навчальна та виробнича логопедичні практики проводяться на базах, які відповідають вимогам програми підготовки фахівців за спеціальністю 016 Спеціальна освіта і спеціалізацією 016.01 Логопедія, типовому положенню про заклади дошкільної та загальної середньої освіти, Положенню про логопедичні пункти системи освіти (№ 135 від 13 березня 1993 року) та Про затвердження Порядку надання логопедичних послуг в системі освіти (на стадії обговорення), Положення про інклюзивно-ресурсний центр (від 12 липня 2017 р. № 545 зі змінами № 617 від 22.08.2018 і № 983 від 21.10.2020), Положення про спеціальну школу та Положення про навчально-реабілітаційний центр (від 6 березня 2019 р. № 221 зі змінами № 586 від 01.06.2020 і № 853 від 02.09.2020) та наказу щодо Порядку комплектування дошкільних навчальних закладів (груп) компенсуючого типу (№414/12288 від 11 квітня 2006 р.), наказу про Порядок організації діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти (від 10 квітня 2019 р. № 530) та інструктивно-методичних рекомендацій щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами у закладах загальної середньої освіти.

Студенти-практиканти направляються у заклади згідно укладених університетом договорів з базами практик та закріплюються за вчителями-логопедами, що мають досвід роботи не менше трьох років. Розподіл студентів на практику проводиться з урахуванням теми їх наукового дослідження та майбутнього місця роботи після закінчення навчання. Студенти можуть самостійно (узгоджуючи з керівництвом факультету та методистом з практики) вибирати місце проходження практики. Студенти заочного відділення, які вже мають місце роботи і працюють за вищеозначеною спеціальністю можуть проходити практику за своїм місцем роботи, якщо у закладі є всі умови для виконання запланованих робіт.

Мережа закладів загальної середньої освіти:

1. Кам'янець-Подільський спеціалізований заклад загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів №1 з поглибленим вивченням німецької мови Хмельницької області

2. Кам’янець-Подільський заклад загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів №2 імені Т.Г.Шевченка Хмельницької області
3. Кам’янець-Подільський навчально-виховний комплекс №3 у складі акладу загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів та ліцею
4. Кам’янець-Подільський спеціалізований заклад загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів №5 з поглибленим вивченням інформатики Хмельницької області
5. Кам’янець-Подільський заклад загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів №6 Хмельницької області
6. Кам’янець-Подільський заклад загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів №7 Хмельницької області
7. Кам’янець-Подільський заклад загальної середньої освіти №8 І-ІІІ ступенів Хмельницької області
8. Кам’янець-Подільський навчально-виховний комплекс № 9 у складі закладу загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів з поглибленим вивченням англійської мови та школи мистецтв Хмельницької області
9. Кам’янець-Подільський заклад загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів №10 Хмельницької області
10. Кам’янець-Подільський заклад загальної середньої освіти І-ІІ ступенів №11 Хмельницької області
11. Кам’янець-Подільський заклад загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів №12 імені Л. Дмитерка Хмельницької області
12. Кам’янець-Подільський навчально-виховний комплекс №13 у складі закладу загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів з поглибленим вивченням польської мови і гімназії Хмельницької області
13. Кам’янець-Подільський навчально-виховний комплекс №14 у складі спеціалізованого закладу загальної середньої освіти загальноосвітньої школи І ступеня з поглибленим вивченням англійської мови та гімназії Хмельницької області
14. Кам’янець-Подільський заклад загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів №15 Хмельницької області
15. Кам’янець-Подільський заклад загальної середньої освіти №16 І-ІІІ ступенів Хмельницької області
16. Кам’янець-Подільський заклад загальної середньої освіти №17 І-ІІІ ступенів Хмельницької області
17. Кам'янець-Подільський навчально-реабілітаційний центр Хмельницької обласної ради
18. Кам'янець-Подільська спеціальна школа Хмельницької обласної ради
19. Комунальний заклад "Мізоцька спеціальна школа І-ІІ ступенів" Рівненської обласної ради
20. Комунальний заклад Київської обласної ради "Васильківська спеціальна школа І-ІІ ступенів"
21. Комунальний заклад "Хотинська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат № 2"
22. Комунальний заклад Львівської обласної ради "Навчально-реабілітаційний центр І-ІІ ступенів "Мрія"
23. Інклюзивно-ресурсний центр Кам’янець-Подільської міської ради

24. Комунальна установа «Інклюзивно-ресурсний центр» Хотинської міської ради

7. Організація проведення практики

Програма виробничої практики на посаді логопеда в закладах освіти з інклюзивним навчанням визначає обсяги знань і умінь, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта спеціалізації 016.01 Логопедія ступеня вищої освіти магістр відповідно до ОП Спеціальна освіта (Логопедія) у контексті вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики; закріплює алгоритми вивчення навчального матеріалу освітніх компонентів "Логопедія", "Теорії мовленнєвої діяльності в логопедії", "Методика логопедичної підтримки дітей з комбінованими порушеннями", "Логопедичний практикум: аудіювання", "Альтернативні методики формування писемного мовлення", "Логопедична підтримка при розладах спектру аутизму", "Методика формування артикуляційної моторики", "Методика інноваційної діяльності логопеда", "Логогімнастика", "Практика з формування професійних навичок логопеда" і включає в себе необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання професійно-практичних досягнень здобувачів.

Направлення здобувачів вищої освіти на практику здійснюється відповідно до навчального плану ОПП Спеціальна освіта (Логопедія) і підтверджується наказом по університету не пізніше, ніж за 10 днів до початку практики. Загальне керівництво й контроль за проходженням здобувачами вищої освіти практики проводить методист по практиці від закладу вищої освіти. Розподіл студентів по базам практики проводиться методистом спільно з завідувачем кафедри. Безпосереднє керівництво й контроль за виконанням плану проходження практики здобувачем вищої освіти і оцінювання її результатів здійснює керівник практики – науково-педагогічний працівник, призначений на кафедрі.

8. Зміст практики

Змістом виробничої практики на посаді логопеда в закладах освіти з інклюзивним навчанням передбачено такі види діяльності здобувачів-практикантів.

1. Діагностична діяльність, яка спрямована на відпрацювання умінь проводити логопедичне вивчення відповідно до існуючих методик логопедичної діагностики та з урахуванням вікових і індивідуальних особливостей школярів з комбінованими (коморбідними) порушеннями мовлення.

2. Навчально-організаційна діяльність, яка має на меті: вивчення

особливостей планування логопедичної роботи з дітьми в умовах інклюзивного навчання; вивчення особливостей розробки логопедичних занять з урахуванням структури порушення мовлення; самостійне планування роботи на термін проходження практики; розробку конспектів корекційних занять, виховних заходів; сприяння організації режимних моментів відповідно до структури освітнього закладу; співпрацю з вчителями-логопедами, педагогами, вихователями, психологом, реабілітологом, інструктором ЛФК та іншими фахівцями.

3. Корекційна діяльність, яка проявляється у застосуванні методик корекційного впливу для усунення мовленнєвих порушень у дітей з комбінованими (коморбідними) порушеннями мовленнєвого і психофізичного розвитку.

4. Методично-просвітницька діяльність: вивчення досвіду роботи кращих вчителів-логопедів; участь в обговоренні логопедичних занять, проведених вчителем-логопедом і здобувачами-практикантами; аналіз методів роботи вчителя-логопеда; проведення консультативної роботи з батьками дітей з порушеннями мовлення.

5. Науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти, яка передбачає проведення практичних досліджень згідно теми дипломної роботи.

Структура практики

1 етап – підготовчий. Він передбачає організацію та проведення настановчої конференції, розробку здобувачами вищої освіти індивідуальних планів проходження практики, актуалізацію знань з вивчених раніше дисциплін Під час проведення настановчої конференції здобувачі вищої освіти знайомляться з особливостями проходження виробничої практики на посаді логопеда в закладах загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням, її метою і завданнями, отримують вказівки щодо оформлення звітної документації, консультуються з керівником практики від закладу вищої освіти і методистом стосовно індивідуальних завдань, закріплюються за відповідними закладами.

2 етап – основний. Він триває протягом 6-ти тижнів і містить 9 кредитів ЕКТS. Передбачає реалізацію мети і завдань, сформульованих у програмі та індивідуальному плані практики.

3 етап – заключний. Включає в себе підведення підсумків практики, оформлення звітної документації, обговорення її результатів, підготовку до заліку.

Орієнтовний структурний план проходження практики

№ за/п	Види роботи	Кількість годин
І тиждень		
	Понеділок	
1	Прибуття у базові заклади дошкільної освіти, розподіл по класах	1 год.
2	Бесіда з керівництвом і логопедом закладу загальної середньої освіти про стан логопедичної роботи в установі	1 год.

3	Вивчення логопедичної та іншої супровідної документації на дітей, які навчаються за інклюзивною формою	2 год.
4	Бесіда з фахівцями закладу про особливості дітей з порушеннями мовлення та про вплив мовленнєвих порушень процес їхнього навчання	1 год.
5	Складання індивідуальних планів проходження практики	1 год.
Вівторок		
1	Відвідування логопедичних занять (з конспектуванням)	2 год.
2	Бесіда з логопедом про структуру логопедичних занять для дітей з різними порушеннями розвитку	1 год.
3	Проведення логопедичного обстеження	1 год.
4	Ознайомлення з мовленнєвими картками на дітей, які перебувають на інклюзивному навчанні	2 год.
Середа		
1	Відвідування логопедичних занять (з конспектуванням)	2 год.
2	Проведення логопедичного обстеження	1 год.
3	Вивчення взаємозв'язку в роботі фахівців закладу, які надають корекційну допомогу учням інклюзивних класів	1 год.
4	Аналіз занять, проведених логопедом закладу	2 год.
Четвер		
1	Відвідування логопедичних занять (з конспектуванням)	2 год.
2	Проведення логопедичного обстеження	1 год.
3	Ознайомлення з методичною літературою щодо організації та впровадження інклюзивної форми навчання в закладі	1 год.
4	Бесіда з дітьми інклюзивної форми навчання з метою вивчення особливостей їхнього психо-мовленнєвого розвитку	1 год.
5	Бесіда з вчителями молодших класів про адаптацію інклюзованих учнів до умов загальної освіти; про особливості сприймання ними навчального матеріалу	1 год.
П'ятниця		
1	Відвідування логопедичних занять (з конспектуванням)	2 год.
2	Вивчення взаємозв'язку в роботі логопеда і психолога	1 год.
3	Спостереження за дітьми з системними порушеннями мовлення на уроках	2 год.
4	Виготовлення дидактичного матеріалу для корекційних занять	1 год.
II тиждень		
Понеділок		
1	Відвідування логопедичних занять (з конспектуванням)	2 год.
2	Проведення пробного індивідуального заняття з дитиною з тяжкими порушеннями мовлення	1 год.
3	Спостереження за дітьми з системними порушеннями мовлення на уроках	2 год.
4	Бесіда з логопедом про роботу з батьками учнів, які навчаються в інклюзивних класах	1 год.
Вівторок		
1	Відвідування логопедичних занять (з конспектуванням)	2 год.
2	Проведення пробного індивідуального заняття з використанням інноваційних підходів у корекції мовлення	1 год.
3	Проведення логопедичного обстеження	1 год.
4	Спостереження за дітьми з порушеннями мовлення на уроках з математики	2 год.
Середа		
1	Відвідування логопедичних занять (з конспектуванням)	2 год.

2	Обговорення з логопедом прийомів розвитку фонематичних процесів в учнів з первинним порушенням сенсорних зон	1 год.
3	Проведення пробного індивідуального заняття для дітей з порушеннями мовлення та особливостями функціонування опорно-рухового апарату	1 год.
4	Складання психолого-педагогічної характеристики научіння з порушеннями мовлення	1 год.
5	Вивчення зошитів та виробів учнів з системними порушеннями мовлення	1 год.
Четвер		
1	Проведення пробного підгрупового заняття з формування лексичного компоненту мовлення	1 год.
2	Проведення пробного індивідуального заняття з постановки звуків	1 год.
3	Відвідування логопедичних занять (з конспектуванням)	3 год.
4	Бесіда з логопедом про застосування нетрадиційних методів логопедичного впливу при первинному ураженні моторних центрів	1 год.
5	Виготовлення дидактичного матеріалу	1 год.
П'ятниця		
1	Відвідування логопедичних занять (з конспектуванням)	2 год.
2	Проведення пробного індивідуального заняття	1 год.
3	Проведення пробного підгрупового заняття з елементами логоритміки	1 год.
4	Бесіда з логопедом про комплектацію груп для логопедичних занять з дітьми на логопункті та в інклюзивних класах	1 год.
5	Проведення експериментальних досліджень відповідно до теми дипломної роботи.	1 год.
ІІІ тиждень		
Понеділок		
1	Проведення пробного підгрупового заняття	1 год.
2	Проведення пробного індивідуального заняття	1 год.
3	Відвідування логопедичних занять (з конспектуванням)	2 год.
4	Проведення бесіди з батьками учнів інклюзивної форми навчання	1 год.
5	Проведення експериментальних досліджень (для курсових, дипломних робіт)	1 год.
Вівторок		
1	Відвідування уроків з математики, української мови, читання	3 год.
2	Спостереження за проведенням виховного заходу	1 год.
3	Участь у позакласних заходах з дітьми з системними порушеннями мовлення (за вибором)	2 год.
Середа		
1	Відвідування уроків з математики, української мови, читання	2 год.
2	Аналіз проведених індивідуальних занять	1 год.
3	Проведення експериментальних досліджень (для курсових, дипломних робіт)	1 год.
4	Участь у позакласних заходах, організованих з учнями з порушеннями мовлення (за вибором)	2 год.
Четвер		
1	Проведення пробних уроків з математики, української мови, читання для дітей з системними порушеннями мовлення	2 год.
2	Проведення пробного виховного заходу	1 год.
3	Проведення експериментальних досліджень (для курсових, дипломних робіт)	2 год.
4	Проведення режимних моментів (2-га половина дня) для соціалізації дітей з системними порушеннями мовлення	1 год.
П'ятниця		

1	Відвідування уроків з української мови та читання	1 год.
2	Проведення пробних уроків з української мови та читання	2 год.
3	Участь у позакласних заходах, організованих з дітьми з порушеннями мовлення з порушеннями мовлення (системними, комплексними чи комбінованими)	2 год.
4	Вільне спілкування з дітьми	1 год.
IV тиждень		
	Понеділок	
1	Проведення пробного підгрупового заняття з розвитку граматичної складової мовлення	1 год.
2	Проведення пробного індивідуального заняття з постановки звуків	1 год.
3	Відвідування логопедичних занять (з конспектуванням)	2 год
4	Проведення бесіди з батьками про особливості адаптації дітей з комплексними порушеннями до навчання у закладах середньої освіти з інклюзивною формою навчання	1 год.
5	Проведення експериментальних досліджень (для курсових, дипломних робіт)	1 год.
	Вівторок	
1	Відвідування уроків	3 год.
2	Спостереження за проведенням виховного заходу	1 год.
3	Участь у виховних заходах з дітьми з системними порушеннями мовлення (за вибором)	2 год.
	Середа	
1	Відвідування уроків з української мови, читання, «Я пізнаю світ»	2 год.
2	Аналіз проведених індивідуальних занять	1 год.
3	Проведення експериментальних досліджень (для курсових, дипломних робіт)	1 год.
4	Участь у виховних заходах з комплексними порушеннями розвитку (за вибором)	2год.
	Четвер	
1	Проведення пробних уроків з математики або української мови для дітей з системними порушеннями мовлення	2 год.
2	Проведення пробного виховного заходу	1 год.
3	Проведення експериментальних досліджень (для курсових, дипломних робіт)	2 год.
4	Проведення режимних моментів (2-га половина) для соціалізації дітей з комплексними порушеннями мовлення	1 год.
	П'ятниця	
1	Відвідування уроків з української мови та читання	1 год.
2	Проведення пробних уроків з української мови та читання	2 год.
3	Участь у розважальних заходах з дітьми з порушеннями мовлення (системними, комплексними чи комбінованими)	2 год.
4	Вільне спілкування з дітьми	1 год.
V тиждень		
	Понеділок	
1	Відвідування уроків	2год
2	Спостереження за проведенням виховного заходу	1 год.
3	Психолого-педагогічне обстеження дитини з порушеннями мовлення	2 год
4	Робота по запиту вчителя	1 год.
	Вівторок	
1	Відвідування уроків	3 год
2	Проведення пробних уроків	2год.
3	Проведення пробного виховного заходу	1год
	Середа	

1	Проведення контрольного уроку з математики	1 год
2	Обговорення контрольного уроку з математики	0,5год
3	Відвідування і обговорення контрольних уроків	2 год
4	Відвідування і обговорення контрольних виховних заходів	1,5год
Четвер		
1	Проведення контрольного уроку з української мови	1 год
2	Проведення контрольного виховного заходу	1 год
3	Відвідування і обговорення контрольних уроків	2 год
4	Відвідування і обговорення контрольних виховних заходів	2 год
П'ятниця		
1	Проведення контрольного під групового логопедичного (корекційно-розвиткового) заняття з елементами логоритміки	1 год
2	Проведення контрольного індивідуального логопедичного (корекційно-розвиткового) заняття	1 год
3	Відвідування логопедичних занять (з конспектуванням)	2 год
4	Бесіда з логопедом про комплектацію підгруп груп для логопедичних занять з дітьми на логопункті та в інклюзивних класах	1 год
5	Проведення експериментальних досліджень(для курсових, дипломних робіт)	1 год
VI тиждень		
Понеділок		
1	Участь разом з логопедом, вчителем-дефектологом у науково-методичних заходах у закладі	2 год
2	Аналіз індивідуальних програм розвитку учнів з ООП	1 год
3	Відвідування корекційно-розвиткових занять, які проводять логопед, олігофренопедагог	2 год
4	Робота за запитом вчителя-логопеда	1 год
Вівторок		
1	Аналіз журналу обліку проведених консультацій та просвітницьких заходів	1 год
2	Ознайомлення з планом самоосвіти вчителя-логопеда закладу освіти з інклюзивним навчанням	1 год
3	Вивчення супровідної документації на учнів з ООП, в тому числі з ПМР: висновків ІРЦ про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дітей, портфоліо учнів	2 год
4	Аналіз конспектів корекційно-розвиткових занять з дітьми з ООП, розроблених фахівцями закладу освіти	2 год
Середа		
1	Участь у позакласних заходах з дітьми з ООП (з комплексними порушеннями розвитку) (за вибором)	2 год
2	Проведення контрольного уроку за вибором («Я пізнаю світ»., малювання, ручна праця)	1 год
3	Відвідування і обговорення контрольних уроків	2 год
4	Підготовка методичних матеріалів, наочних посібників	1 год
Четвер		
1	Проведення контрольного виховного заходу	1 год
2	Відвідування і обговорення контрольних виховних заходів	2 год
3	Проведення режимних моментів (2-га половина дня) для соціалізації дітей з системними порушеннями мовлення	2 год
4	Проведення контрольного підгрупового логопедичного заняття	1 год
П'ятниця		
1	Проведення контрольного індивідуального логопедичного заняття	1 год
2	Оформлення звітної документації	1 год
3	Підведення підсумків проведення практики у закладі освіти;	2 год

	обговорення результатів практики з керівником від закладу освіти	

9. Перелік орієнтовних індивідуальних завдань практики❋

1. Скласти індивідуальну програму (перспективний план проведення логопедичної роботи терміном на рік) розвитку усного мовлення у дитини з затримкою психічного розвитку.

2. Скласти індивідуальну програму (перспективний план проведення логопедичної роботи терміном на рік) розвитку усного мовлення у дитини з легким порушенням інтелекту.

3. Скласти індивідуальну програму (перспективний план проведення логопедичної роботи терміном на рік) розвитку усного мовлення у дитини з помірним порушенням інтелекту.

4. Скласти індивідуальну програму (перспективний план проведення логопедичної роботи терміном на рік) розвитку усного мовлення у дитини з загальним недорозвиненням мовлення I рівня при первинно збереженому інтелекті і без порушення аналізаторних систем.

5. Скласти індивідуальну програму (перспективний план проведення логопедичної роботи терміном на рік) розвитку усного мовлення у дитини з загальним недорозвиненням мовлення II рівня при первинно збереженому інтелекті і без порушення аналізаторних систем.

6. Скласти індивідуальну програму (перспективний план проведення логопедичної роботи терміном на рік) розвитку усного мовлення у дитини з загальним недорозвиненням мовлення III рівня при первинно збереженому інтелекті і без порушення аналізаторних систем.

7. Скласти індивідуальну програму (перспективний план проведення логопедичної роботи терміном на рік) розвитку усного мовлення у дитини з розладом спектру аутизму.

8. Скласти індивідуальну програму (перспективний план проведення логопедичної роботи терміном на рік) розвитку усного мовлення у дитини зі значним порушенням зору (сліпої чи практично сліпої).

9. Скласти індивідуальну програму (перспективний план проведення логопедичної роботи терміном на рік) розвитку усного мовлення у дитини з порушенням слуху після кохлеарної імплантації.

10. Скласти індивідуальну програму (перспективний план проведення логопедичної роботи терміном на рік) корекції порушень писемного мовлення у дитини з порушенням слуху після кохлеарної імплантації.

11. Скласти індивідуальну програму (перспективний план проведення логопедичної роботи терміном на рік) корекції порушень писемного мовлення у дитини з розладом спектру аутизму.

12. Скласти індивідуальну програму (перспективний план проведення логопедичної роботи терміном на рік) корекції порушень писемного мовлення у дитини з загальним недорозвиненням мовлення III

рівня при первинно збереженому інтелекті і без порушення аналізаторних систем.

13. Скласти індивідуальну програму (перспективний план проведення логопедичної роботи терміном на рік) корекції порушень писемного мовлення у дитини з загальним недорозвиненням мовлення II рівня при первинно збереженому інтелекті і без порушення аналізаторних систем.

14. Скласти індивідуальну програму (перспективний план проведення логопедичної роботи терміном на рік) корекції порушень писемного мовлення у дитини з загальним недорозвиненням мовлення I рівня при первинно збереженому інтелекті і без порушення аналізаторних систем.

15. Скласти індивідуальну програму (перспективний план проведення логопедичної роботи терміном на рік) корекції порушень писемного мовлення у дитини з помірним порушенням інтелекту.

16. Скласти індивідуальну програму (перспективний план проведення логопедичної роботи терміном на рік) корекції порушень писемного мовлення у дитини з легким порушенням інтелекту.

17. Скласти індивідуальну програму (перспективний план проведення логопедичної роботи терміном на рік) корекції порушень писемного мовлення у дитини з затримкою психічного розвитку.

❋ Виконання індивідуальних завдань дає можливість використовувати отримані результати у власних наукових дослідженнях і враховуватиметься під час загального оцінювання результатів практики. Індивідуальні завдання є додатковим видом роботи під час проходження практики і узгоджуються з керівником практики та керівниками наукових досліджень (в рамках роботи у наукових гуртках, підготовки курсових робіт, дипломних проєктів тощо).

10. Звітна документація

По закінченні терміну проходження виробничої практики на посаді логопеда в закладах освіти з інклюзивним навчанням здобувач вищої освіти здає методисту такі матеріали.

1. Щоденник практики, завірений печаткою закладу, підписами керівництва закладу і вчителя-логопеда, у якому відображені щоденні записи спостережень та безпосередньої роботи здобувача вищої освіти.

2. Заповнені мовленнєві картки на 2-х дітей (бажано, з різними мовленнєвими порушеннями).

3. Психолого-педагогічну характеристику на 1 учня з системним порушенням мовлення.

4. Два розгорнутих плани-конспекти контрольних підгрупових логопедичних занять, завірених вчителем-логопедом закладу з рекомендованою ним оцінкою та підписом.

5. Два розгорнутих плани-конспекти контрольних індивідуальних логопедичних заняття, завірених вчителем-логопедом закладу з рекомендованою ним оцінкою та підписом.

6. Конспекти контрольних уроків і виховного заходу, завірених підписами вчителя-логопеда і вчителя (вихователя) даного закладу.

7. По одному протоколу обговорення контрольних логопедичних (підгрупових, індивідуального) занять, уроків за участю інших здобувачів-практикантів, завірений підписом вчителя-логопеда.

8. Наочний посібник (виготовлену логопедичну гру).

9. Характеристику на здобувача-практиканта з рекомендованою оцінкою, складену вчителем-логопедом закладу, завірену його підписом і печаткою закладу.

10. Звіт здобувача-практиканта про проходження практики, завірений його підписом.

11. Виконане індивідуальне завдання.

11. Вимоги до здобувачів вищої освіти, які проходять практику

1. Перед виходом на практику здобувач вищої освіти повинен ознайомитися з робочою програмою практики, отримати необхідну документацію й завдання у керівника практики, розробити індивідуальний план роботи і затвердити його у керівника практики.

2. Систематично відвідувати заклад освіти, проводити спостереження за роботою фахівців на заняттях та інших навчально-виховних заходах і вести щоденник практики, працювати над виконанням індивідуального завдання і закінчити його до кінця практики.

3. Активно включатись у навчально-виховний процес закладів, до яких направлені і дотримуватись вказівок вчителя-логопеда та інших відповідальних фахівців.

4. Надавати практичну допомогу педагогічному персоналу закладу освіти.

5. Ознайомитись і суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки й виробничої санітарії.

6. Нести відповідальність за виконувану роботу і її результати нарівні з штатними працівниками.

12. Вимоги до керівника практики від закладу вищої освіти

1. Познайомити здобувачів вищої освіти з програмою і комплексними завданнями практики.

2. Охарактеризувати план проходження практики та організацію індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти.

3. Провести детальний аналіз звітної документації, яку необхідно підготувати під час проходження практики.

4. Перевірити та оцінити рівень підготовки здобувачів вищої освіти до практики.

5. Надавати інформаційну допомогу в організаційних та навчально-методичних питаннях, які виникають у процесі діяльності здобувачів вищої освіти.

13. Правила техніки безпеки

Правила техніки безпеки до здобувачів вищої освіти доводиться на настановчій сесії. Вони ознайомлюються з ІНСТРУКЦІЄЮ № 111 з охорони праці та безпеки життєдіяльності для здобувачів вищої освіти

Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, які направляються для проходження практики.

14. Вимоги до написання звіту про проходження практики❋

Оформлення титульного листа:

ЗВІТ

Здобувача вищої освіти _____ курсу_____групи _____
факультету _____
спеціальності _____
Ім’я і прізвище _____
про проходження _____
практики в _____
_____
(назва закладу)
місце знаходження _____
керівник практики від ЗВО _____
керівник практики від закладу _____

Схема звіту студента-практиканта:

1. Загальні відомості про базовий заклад практики, терміни проходження практики.
2. Характеристика обсягу робіт відповідно до передбачених програмою практики завдань. Особливості виконання завдань. Власні враження від якості виконання завдань (чи труднощів у виконанні). Перелік самостійно ініційованих видів робіт.
3. Кількість відвіданих занять (уроків), кількість самостійно проведених занять (уроків).
4. Характер допомоги вчителям-логопедам (підготовка до проведення занять, посильна участь у проведенні занять; виготовлення наочності тощо).
5. Визначення набутих під час практики знань, умінь, навичок; характеристика процесу збагачення власного досвіду (організація і проведення корекційної, розвивальної, навчальної, виховної, методичної роботи, розвитку умінь встановлювати контакт з дітьми, проведення спостережень за ними тощо).
6. Результативність практики. Виявлені недоліки в організації і проведенні практики; пропозиції щодо покращення організації та проведення практики.

Дата _____Підпис _____

Звітпро проходження практики, підписаний здобувачем-практикантом, подається на розгляд керівнику практики від закладу вищої освіти і заслуховується комісією під час захисту практики. Обсяг звіту про проходження практики становить 3-4 сторінки,

складається у довільній формі формату А4, набраних 14 шрифтом в MS Word через 1,5 інтервали.

Звіт бажано ілюструвати схемами, ескізами, рисунками, фотографіями тощо.

⁕ Здобувач вищої освіти оформляє звіт відповідно до переліку завдань, передбачених тією чи іншою робочою програмою практики.

15. Критерії оцінювання результатів практики та підведення її підсумків

Результати проходження виробничої практики на посаді логопеда в закладах освіти з інклюзивним навчанням обговорюються здобувачами-практикантами за участю вчителя-логопеда та керівництва закладу за місцем її проходження.

Підведення підсумків практики проводиться на підсумковій конференції з її захисту в закладі вищої освіти за участю методиста і керівника.

Матеріали практики (звітна документація) подаються методисту для перевірки після закінчення терміну проходження протягом наступного тижня. На захисті практики керівником практики від закладу вищої освіти виставляється диференційований залік. Оцінювання відбувається з урахуванням якості виконання завдань практики, ставлення до педагогічної діяльності, дисциплінованості і самостійності здобувача вищої освіти, систематичності в роботі, відгуку вчителя-логопеда і педагогічного колективу закладу освіти, правильності оформлення звітної документації, підготовленої презентації практики, відповідей на запитання про проходження практики.

Здобувачі вищої освіти, які не виконали програму практики без поважних причин або отримали незадовільну оцінку, можуть бути відраховані з університету як такі, що мають академічну заборгованість в порядку, передбаченому Статутом університету і діючим Положенням.

У разі невиконання здобувачем програми практики з поважних причин спільним рішенням керівника практики, методиста практики по університету, завідувача кафедри за погодженням з деканом факультету визначається індивідуальна програма її проходження.

Критеріями якісного оцінювання студентів виступають:

- рівень усвідомлення здобувачем вищої освіти мети, завдань і змісту практики;
- рівень професійної спрямованості діяльності майбутніх вчителів-логопедів;
- рівень сформованості професійних умінь.

Оцінювання відбувається за 100-бальною шкалою (і системою ECTS) проводиться відповідно до загальних вимог.

Максимальну кількість балів за кожний звітний документ та під час захисту практики здобувач вищої освіти отримує в тому випадку, якщо він

підготував усі необхідні матеріали за результатами проходження виробничої практики на посаді логопеда в закладах загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням, які оформлені відповідно до методичних вимог; отримав схвальні відгуки від вчителя-логопеда та керівництва закладу освіти, а також від керівника практикою від закладу вищої освіти; підготував змістовну звітну доповідь про проходження практики під час її захисту, до якої додав супроводжувальні матеріали (фото- чи відеоматеріали, розробки, ігри тощо); вчасно подав для перевірки матеріли практики.

Розподіл балів відбувається таким чином: 60 балів відводиться на оцінювання виконання завдань практики, відображених у звітній документації, 40 балів – на захист практики під час підсумкової конференції. Максимальну кількість балів, яку може отримати здобувач після проходження практики на підсумковій конференції – 100 балів.

ОЦІНЮВАЛЬНИЙ ЛИСТ
здобувача-практиканта за результатами виробничої практики на посаді логопеда в закладах освіти з інклюзивним навчанням

	Основні напрямки роботи здобувача-практиканта	**Макс. кількість балів**
Оцінювання результатів практики, відображених у звітній документації		
1	Протокол обговорення контрольних логопедичних (підгрупових, індивідуального) занять, уроків за участю інших здобувачів-практикантів	5
2	Правильно заповнені 2 мовленнєві картки – по 5 балів	10
3	Психолого-педагогічна характеристика на дитину з системним порушенням мовлення, комбінованим (коморбідним) порушенням розвитку	5
	Психолого-педагогічна характеристика на дитину з комбінованим (коморбідним) порушенням розвитку	5
4	2 конспекти контрольних підгрупових логопедичних занять з формування лексичних та граматичних категорій – по 5 балів	10
5	2 конспекти контрольних індивідуальних занять відповідно до мовленнєвого висновку – по 5 балів	10
6	2 конспекти контрольних уроків, складених відповідно до вимог та із зазначеною позитивною оцінкою – по 5 балів	10
7	Виконання індивідуального завдання	5
Всього		**60**
Оцінювання процедури захисту практики		
1	Належний рівень оформлення щоденника практики (з фіксацією усіх робочих днів, з відповідними до завдань практики записами тощо)	5
2	Підготовлений звіт про проходження практики	5
3	Виготовлений наочний посібник (логопедична, дидактична гра, індивідуальний роздатковий матеріал тощо)	10
4	Презентація матеріалів практики та захист її результатів	20
Всього		**40**
Підсумкова оцінка		**100**

Орієнтовні запитання, які пропонуються на підсумковій конференції з захисту виробничої практики на посаді логопеда в закладах освіти з інклюзивним навчанням

1. Охарактеризуйте роль вчителя-логопеда в системі забезпечення супроводу дитини з особливими освітніми потребами, що навчається в закладі загальної середньої освіти.

2. Охарактеризуйте категорії дітей (за нозологіями) з особливими освітніми потребами.

3. Охарактеризуйте умови ефективного надання освітніх послуг для дітей з тяжкими порушеннями мовлення. Визначте роль та основні напрямки проведення у цьому випадку логопедичної роботи.

4. Охарактеризуйте умови ефективного надання освітніх послуг для дітей з затримкою психічного розвитку. Визначте роль та основні напрямки проведення у цьому випадку логопедичної роботи.

5. Охарактеризуйте умови ефективного надання освітніх послуг для дітей з порушенням інтелекту. Визначте роль та основні напрямки проведення у цьому випадку логопедичної роботи.

6. Охарактеризуйте умови ефективного надання освітніх послуг для дітей з порушеннями зору. Визначте роль та основні напрямки проведення у цьому випадку логопедичної роботи.

7. Охарактеризуйте умови ефективного надання освітніх послуг для дітей з розладом спектру аутизму. Визначте роль та основні напрямки проведення у цьому випадку логопедичної роботи.

8. Охарактеризуйте умови ефективного надання освітніх послуг для дітей з порушеннями слуху після кохлеарної імплантації. Визначте роль та основні напрямки проведення у цьому випадку логопедичної роботи.

9. Охарактеризуйте особливості розвитку мовлення у дітей з порушенням інтелекту легкого ступеня.

10. Охарактеризуйте особливості розвитку мовлення у дітей з порушенням інтелекту помірного та тяжкого ступеня.

11. Охарактеризуйте особливості розвитку мовлення у дітей з розладами спектру аутизму.

12. Охарактеризуйте особливості розвитку мовлення у дітей з загальним недорозвиненням мовлення.

13. Охарактеризуйте особливості розвитку мовлення у дітей з затримкою психічного розвитку.

14. Охарактеризуйте особливості розвитку мовлення у дітей з порушеннями зору.

15. Охарактеризуйте труднощі при формуванні мовлення у дітей після кохлеарної імплантації.

Критерії оцінювання

Оцінка ЕКТS	**Оцінка за бальною шкалою**	**Критерії оцінювання**

A	100-90 балів	**Відмінно** – високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	89-82 бали	**Дуже добре** – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	81-75 балів	**Добре** – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок, які носять несуттєвий характер
D	74-69 балів	**Задовільно** – задовільний рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, який дозволяє подальше навчання або професійну діяльність
E	68-60 балів	**Задовільно** – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь), який містить наявність достатньо грубих помилок
F	59-35 балів	**Незадовільно** з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, але який дає можливість повторно перескласти за умови належного самостійного доопрацювання
FX	34 бали і менше	**Незадовільно** з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

16. Особливості проведення практики в умовах карантинних обмежень

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 09 грудня 2020 року № 1236 «Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» та Положення про дистанційне навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка та у зв'язку з переведенням освітнього процесу в Університеті на навчання з використанням технологій дистанційного навчання вносяться деякі зміни в процес організації та зміст практик.

Зокрема:

- дистанційна комунікація учасників освітнього процесу здійснюється через платформи/сервіси MOODLE, Google Meet, ZOOM або з використанням месенжерів Viber, Telegram та ін.
- настановча конференція проводиться з використанням обраних систем відеозв'язку з обов'язковою фото чи відеофіксацією;
- на платформі MOODLE розміщуються матеріали практики та графік проведення консультацій для здобувачів вищої освіти;
- матеріали практики оформляються у друковано вигляді та надсилаються методисту чи керівнику практики на вказані у методичних рекомендаціях адреси, електронні варіанти матеріалів проходження практики розміщуються на електронній платформі MOODLE відповідно до визначених керівником практики строків;
- поточний контроль виконання завдань практики здійснюється керівником практики від закладу вищої освіти з допомогою платформи MOODLE чи месенжерів за погодженням зі здобувачами вищої освіти чи в телефонному режимі (за неможливості використання месенжерів);
- захист матеріалів практики відбувається на підсумковій конференції з використанням платформи/сервіси MOODLE, Google Meet, ZOOM або з використанням вищеперерахованих месенжерів з обов'язковою фіксацією

етапів захисту практики та розміщення скріншотів з коротким супровідним текстом на сайті кафедри чи факультету;

- електронні версії відомостей обліку успішності здобувачів вищої освіти за результатами проходження практики розміщуються на електронному диску корпоративної електронної пошти та заповнюються головою комісії із захисту практики;

- поточне оцінювання результатів захисту практики відбувається на підсумковій конференції та оголошується здобувачам вищої освіти, а внесення оцінок за практику у відомості обліку успішності та залікові книжки після перевірки наявності друкованих матеріалів практики та по завершенню карантинних (чи інших) обмежень.

Враховуючи особливості організації дистанційного навчання на базах проходження практики, вносяться зміни до відповідних програм практики.

Відповідно до рекомендацій керуючих органів та внутрішніх наказів навчальних закладів дистанційне навчання у них здійснюється з використанням визначених платформ та месенжерів. Тривалість корекційних занять, особливості їх організації регламентуються наказами і розпорядженнями керівників закладів та методичними рекомендаціями відповідних структурних підрозділів (провідними спеціалістами відповідних установ навчальних закладів чи завідувачами методичних кабінетів управлінь освіти і науки).